

PRAWA PACJENTA

Informacja o prawach pacjenta opracowana na podstawie ustawy z dnia 6 listopada 2008r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z dnia 31 marca 2009 r.)

W ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego pacjent ma prawo do równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Pacjent ma prawo do świadczeń zgodnie z potrzebą kliniczną, niezależnie od swojej sytuacji materialnej.

Pacjent ma prawo do gwarantowanych świadczeń opieki zdrowotnej czyli finansowanych w całości lub w części ze środków publicznych, określonych w tzw. „koszyku świadczeń gwarantowanych” ustalonym w drodze rozporządzenia Ministra Zdrowia. Informacje w tym zakresie są publikowane w Dzienniku Ustaw, na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia czy Narodowego Funduszu Zdrowia.

Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych obejmują prawo do:

- świadczeń zdrowotnych: działania służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne podejmowane przez osoby wykonujące zawód medyczny;
- świadczenia zdrowotne rzeczowe związane z procesem leczenia: leki, wyroby medyczne;
- świadczenia towarzyszące: zakwaterowanie i wyżywienie w zakładzie opieki zdrowotnej całodobowej oraz usługi transportu sanitarnego.

Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych (art. 6, 7, 8)

Świadczenia zdrowotne są podejmowane względem pacjenta przez osoby wykonujące zawód medyczny. Świadczenia te muszą być udzielane z należytą starannością i zgodnie z wymogami aktualnej wiedzy medycznej, czyli metody stosowane w procesie udzielania świadczenia zdrowotnego powinny być najbardziej aktualne i sprawdzone. Pacjent ma prawo do natychmiastowego otrzymania pomocy medycznej w stanach nagłych bez skierowania. Pacjent ma prawo żądać, aby lekarz zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsultacje lekarskie. Pacjent ma także prawo żądać od pielęgniarki zasięgnięcia opinii innej pielęgniarki. Lekarz i pielęgniarka mogą odmówić zasięgnięcia opinii, a lekarz zwołania konsylium lekarskiego, jeżeli uznają, że żądanie pacjenta jest bezzasadne.

Prawo do informacji (art. 9, 10, 11, 12)

Prawo do informacji jest prawem pacjenta, a nie rodziny. To pacjent decyduje, komu (np. rodzinie, przyjaciołom, znajomym) i jakie informacje o jego zdrowiu mogą być przekazywane. Może również nie upoważnić nikogo.

Pacjent, który nie ukończył 16 lat, ma prawo do informacji w zakresie i formie potrzebnej do prawidłowego udzielenia świadczenia zdrowotnego.

Pacjent ma prawo do:

- wszelkich informacji o swoim stanie zdrowia, wynikach przeprowadzonych badań, rozpoznaniu (diagnozie) i rokowaniu na przyszłość;
- dokładnego wyjaśnienia proponowanego sposobu diagnozowania i leczenia, łącznie z określeniem stopnia ryzyka z tym związanego;

- wyczerpującej informacji o przewidywanych następstwach dla jego zdrowia i życia, w przypadku podjęcia albo niepodjęcia określonych czynności medycznych;

informacji o skuteczności i przydatności leczenia lub ich braku.

Pacjent ma prawo do informacji o swoich prawach. Informacja o miejscu udostępniania tekstu ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta jest umieszczona na tablicy informacyjnej w oddziale oraz w salach chorych.

Prawo pacjenta do tajemnicy informacji z nim związanych (art. 13, 14)

Wszystkie informacje o stanie zdrowia pacjenta, diagnozach, rokowaniu, przeprowadzonych czynnościach diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych, uzyskane w związku z wykonywaniem zawodu medycznego, muszą być traktowane jako poufne i nie mogą być ujawniane osobom nieupoważnionym. Obowiązek zachowania w poufności wszelkich informacji trwa również po śmierci pacjenta. Informacje związane z pacjentem, w szczególności ze stanem jego zdrowia, mogą zostać ujawnione, gdy pacjent (lub osoba sprawująca nad nim opiekę prawną) wyraźnie się na to zgodzi. Pacjent wskazuje komu i jakie informacje mogą być przekazane.

Prawo pacjenta do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

(art. 15, 16, 17, 18, 19)

Pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonego świadczenia zdrowotnego – odrębnie na pobyt w szpitalu, zabieg operacyjny, metody leczenia, badania diagnostyczne, inne świadczenia medyczne. Zgoda musi być świadoma, czyli poprzedzona przekazaniem pacjentowi wyczerpujących informacji. Pacjent może zawsze odmówić danego świadczenia lub zażądać zaprzestania jego udzielenia. Zgodna może być wyrażona ustnie, pisemnie albo poprzez takie zachowanie pacjenta, które nie budzi wątpliwości co do podjętej decyzji.

Zgodę wyraża:

- osoba pełnoletnia,
- pacjent, który ukończył 16 lat, ale wówczas konieczne jest również uzyskanie zgody opiekuna,
- opiekun pacjenta, który nie ukończył 16 lat. Pacjenta należy jednak poinformować w potrzebnym zakresie i wysłuchaj jego zdania.

Za pacjenta, który nie może samodzielnie wyrazić zgody, decyzję podejmuje sąd opiekuńczy. Lekarz może podjąć niezbędne czynności bez zgody sądu opiekuńczego, ale tylko w sytuacji, gdy są one natychmiast potrzebne dla ratowania życia i zdrowia pacjenta.

Prawo do poszanowania intymności i godności pacjenta (art. 20, 21, 22)

Pacjent ma prawo oczekiwać, aby świadczenie zdrowotne było wykonywane w osobnym pomieszczeniu lub w miejscu osłoniętym, w którym nie można pacjenta z zewnątrz ani oglądać, ani podsłuchać.

Pacjentowi w trakcie udzielenia świadczenia zdrowotnego może towarzyszyć wskazana przez niego bliska osoba. Osoba udzielająca świadczenia zdrowotnego nie może sprzeciwiać się jej obecności. Okolicznościami uzasadniającymi odmowę pacjentowi prawa do obecności osób bliskich może być

istnienie prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub względy bezpieczeństwa zdrowotnego pacjenta.

W trakcie udzielania świadczenia zdrowotnego mogą być obecne tylko te osoby, które są niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia. Uczestnictwo innych osób wymaga zgody pacjenta i lekarza, pielęgniarki. Jeżeli pacjentem jest dziecko, wymagana jest zgoda jego rodzica.

Prawo pacjenta do dokumentacji medycznej (art. 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30)

Prawo do wglądu do dokumentacji medycznej ma on sam, przedstawiciel ustawowy oraz osoba upoważniona przez pacjenta. Po śmierci pacjenta prawo do wglądu ma osoba upoważniona przez pacjenta za życia.

Pacjent ma prawo do bezpłatnego wglądu do dokumentacji medycznej na miejscu. Ma także prawo do otrzymania wyciągów, odpisów lub kopii, za sporządzenie których może ponieść opłatę.